

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 11/1977-78
med anledning av landskapsstyrelsens fram-
ställning till Landstinget med förslag
till landskapslag angående ändring av
landskapslagen om Ålands självstyrelse-
dag.

Med anledning av ovannämnda framställning, väröver Landstinget in-
begärt lagutskottets utlåtande, får utskottet, som i ärendet hört
lantrådet Alarik Häggblom, ordföranden i föreningen Tjänstemän
och Befattningshavare vid Ålands Landskapsstyrelses Centralför-
valtning r.f., Jarl Lindqvist, ombudsmannen Erolf Fellman och
arbetsskyddsinspektören Lars-Erik Sandberg, värdsamt anföra
följande.

Lagutskottet har under ärendets behandling erfarit att självstyrel-
sedagens firande i den form varom stadgas i landskapslagen om
Ålands självstyrelsedag (26/76) icke på alla håll inom landskapet
rönt det positiva mottagande lagen syftat till. Lagutskottet
framhöll vid behandlingen av den ursprungliga framställningen
i ärendet (Lu bet. nr 7/1975-76 Lt.) att självstyrelsedagens
firande, med beaktande av kravet på jämlikhet mellan olika med-
borgargrupper och Landstingets begränsade lagstiftningsbehörighet,
bör ges en sådan utformning att dagens vikt och betydelse för
landskapet och dess innevånare i möjligaste mån skulle poängteras.
Emedan stora arbetstagargrupper skulle förbli utanför lagens
tillämpningsområde ansågs jämlikheten bäst främjas genom att
självstyrelsedagen gjordes till en icke betald fridag för alla
landskapets och kommunernas arbetstagare, varvid förhoppningen
var att den privata sektorn snabbt skulle följa den offentliga
sektorns exempel. Utskottet har dock erfarit att så icke varit
fallet. Icke heller landskapets och kommunernas anställda har varit
tillfreds med det nuvarande arrangemanget, som innebär att
självstyrelsedagens firande vissa år resulterar i en splittrad
arbetsvecka och, vid en annan tidpunkt, en sex-dagars arbets-
vecka.

Beträffande målsättningen för självstyrelsedagens stadfästade

som den viktigaste högtidsdagen för landskapet Åland anser utskottet, att de synpunkter, som anfördes år 1975 fortfarande gäller. Likaså kvarstår det faktum att Landstingets lagstiftningsbehörighet är begränsad så, att den privata sektorn inte blir berörd av Landstingets lagstiftningsåtgärder. Ledamoten Berg, som i sak omfattat utskottets ställningstaganden, har dock framhållit att arbetsmarknadsparternas inställning till det nu föreliggande lagförslaget även kunde ha utretts samt att man mera allmänt borde ha undersökt möjligheterna att fira självstyrelsedagen så, att den alltid skulle sammanfalla med ett veckoslut.

Utskottet har omfattat landskapsstyrelsens motivering att försöka minska den irritation, som lagen förorsakat, bland de anställda genom att självstyrelsedagen göres till en betald fridag för landskapets anställda. Utskottet har även diskuterat huruvida denna extrakostnad skulle komma att godkännas vid den skattefinansiella utjämningsen eller bestridas genom den enskilda budgeten men funnit att något slutligt svar på denna fråga icke i detta skede kan erhållas. Beträffande förslaget, att självstyrelsedagen skulle utgöra en betald fridag även för kommunernas anställda har utskottet däremot icke omfattat landskapsstyrelsens förslag emedan en dylik lagstiftningsåtgärd av kommunerna kunde uppfattas såsom ett intrång i den kommunala självbestämmanderätten. Om dock landskapet i enlighet med förslaget skulle föregå med gott exempel betvivlar utskottet inte att kommunerna följer detta exempel och att respektive fullmäktige besluter att göra självstyrelsedagen till en betald fridag för sina anställda. Ett sådant beslut kan kommunerna göra inom ramen för den kommunala självstyrelsen. Eftersom lagen fortfarande skulle innehålla stadgandet om att arbetena, även på kommunernas arbetsplatser, är inställda på självstyrelsedagen, har utskottet ej funnit skäl att föreslå ändring i framställningens 3 a § angående förhöjd lön för de anställda, som är tvungna att arbeta på självstyrelsedagen.

Med hänvisning till det anförda får lagutskottet vördsamt föreslå
att Landstinget måtte antaga lag-

förslaget sålydande.

L a n d s k a p s l a g
angående ändring av landskapslagen om Ålands självstyrelsedag.

I enlighet med landstingets beslut
ändras 3 § landskapslagen den 31 maj 1976 om Ålands självstyrel-
sedag (26/76), samt
fogas till lagen en ny 3a §, som följer:

3 §

Oavsett arbetenas inställande skall till arbetstagare i land-
skapets ämbetsverk, skolor och andra inrättningar samt på land-
skapets arbetsplatser erläggas lön för självstyrelsedagen enligt
samma grunder som för självständighetsdagen.

(2 mom. som framställningen)

3a §

(Som framställningen)

Mariehamn den 9 december 1977.

På lagutskottets vägnar:

Jan-Erik Lindfors
ordförande

Patrick Donner
sekreterare

Närvarande i utskottet: ordföranden Lindfors, viceordföranden
Andersson (delvis), ledamöterna Arvidsson, Berg och Dahlman
(delvis) samt suppleanterna Olof Jansson (delvis) och Öhberg
(delvis).